

A-I/2/1259/22

प्रथमसत्रार्द्धम्

द्वितीयपत्रम्

सिद्धान्तज्योतिषम्

समयः घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः 80

अ. सर्वे अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः ।

(15×2=30)

1. मध्यरेखायां के देशाः सन्ति ?
2. असुरगणाः फणिनश्च कुत्र वसन्ति ?
3. केषां मुखरङ्गे भारती नृत्यति ?

अथवा

कुमेरुः कुत्र स्थितः अस्ति ?

4. भूमिः किमाकारा ?
5. दक्षिणध्रुवे स्थिताः जनाः भचक्रं कस्यां दिशि भ्रमत् पश्यन्ति ?
6. परमक्रान्त्यंशमानं किम् ?

अथवा

सृष्टेः लयः कदा भवति ?

7. का नाम द्युज्या ?
8. पितृणां रात्रिः कदा भवति ?
9. भास्करमतेन भूपरिधिमानं किम् ?

अथवा

का नाम अन्त्यफलज्या ?

10. को नाम पातः ?
11. किं नाम लग्नम् ?
12. उच्चस्थितस्य ग्रहस्य बिम्बः अणुः अथवा पृथुलः दृश्यते ?

अथवा

(मध्यभूपरिधिः × लम्बज्या) ÷ त्रिज्या = किम् ?

13. लम्बांशाः कस्मिन् वृत्ते भवन्ति ?

14. का नाम हतिः ?

15. शीघ्रफलं मन्दफलं वा कीदृक्केन्द्रे ऋणं भवति ?

अथवा

अहर्गणः मध्यमसावनेन कथं साध्यते ?

ब. सर्वे लघूत्तरीयाः प्रश्नाः समाधेयाः ।

(5×6=30)

16. भूमेः प्रलयभेदान् सप्रमाणं स्पष्टयत ।

17. चरानयनं सप्रमाणं स्पष्टयत ।

अथवा

देशान्तरसाधनं सप्रमाणं सोपपत्तिकं निरूपयत ।

18. उदयान्तवासना सप्रमाणम् उपस्थापनीया ।

19. भास्करोक्तां दिग्व्यवस्थां स्पष्टयत ।

अथवा

ग्रन्थदिशा नतकर्म स्पष्टयत ।

20. पितृदिवसस्य उदयास्तादिकालान् सप्रमाणं स्पष्टयत ।

अथवा

भपञ्जरस्य भ्रमणावलोकनविषये बौद्धानां युक्तिं ग्रन्थदिशा प्रतिपादयत ।

स. दीर्घोत्तरीयः प्रश्नः समाधेयः ।

(1×20=20)

21. यथाग्रन्थं मेरुसंस्थानं वर्णयत ।

अथवा

ग्रन्थदिशा नतिसाधनोपपत्तिं लिखत ।